

Володимир Ортинський
доктор юридичних наук, професор,
директор Навчально-наукового Інституту права та психології
Національного університету “Львівська політехніка”,
Заслужений юрист України
OrtynskyyVolodymyr@gmail.com

**ВЗАЄМОДІЯ ПІДРОЗДІЛІВ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ
У ПРОТИДІЇ КОНТРАБАНДИ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ:
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ**

© *Ортинський В., 2017*

Розкрито поняття та зміст взаємодії правоохоронних органів у протидії контрабанді наркотичних засобів. Визначено особливості та сучасні тенденції злочинності, які спонукають правоохоронні органи до взаємодії. Окреслено основні принципи та форми взаємодії правоохоронних органів у протидії контрабанді наркотичних засобів. Подано окремі пропозиції щодо покращення взаємодії правоохоронних органів у протидії злочинності.

Ключові слова: правоохоронні органи; наркотичні засоби; контрабанда; взаємодія; форми взаємодії; принципи; сили; засоби.

Владимир Ортынский

**ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ПОДРАЗДЕЛЕНИЙ
ПРАВООХРАНИТЕЛЬНЫХ ОРГАНОВ УКРАИНЫ
В ПРОТИВОДЕЙСТВИИ КОНТРАБАНДЕ НАРКОТИЧЕСКИХ
СРЕДСТВ : ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ
И ПРИКЛАДНЫЕ АСПЕКТЫ**

Раскрыты понятие и содержание взаимодействия правоохранительных органов в противодействии контрабанде наркотических средств. Определены особенности и современные тенденции преступности, которые побуждают правоохранительные органы к взаимодействию. Очерчены основные принципы и формы взаимодействия правоохранительных органов в противодействии контрабанде наркотических средств. Поданы отдельные предложения относительно улучшения взаимодействия правоохранительных органов в противодействии преступности.

Ключевые слова: правоохранительные органы; наркотические средства; контрабанда; взаимодействие; формы взаимодействия; принципы; силы; средства.

COOPERATION OF SUBDIVISIONS OF LAW ENFORCEMENT AUTHORITIES OF UKRAINE IS IN COUNTERACTION OF CONTRABAND GOODS OF NARCOTIC FACILITIES: THEORETICAL AND APPLIED ASPECTS

In the article a concept and maintenance of co-operation of law enforcement authorities are exposed in counteraction to contraband goods of narcotic facilities. Features and modern tendencies of criminality, that induce law enforcement authorities to realization of co-operation, are certain. Basic principles and forms of co-operation of law enforcement authorities are outlined in counteraction to contraband goods of narcotic facilities. Separate suggestions are given in relation to the improvement of co-operation of law enforcement authorities in counteraction of criminality.

Key words: law enforcement authorities; narcotic facilities; contraband goods; co-operation; forms of co-operation; principles; forces; facilities.

Постановка проблеми. Наркоманія й пов'язана з нею злочинність в Україні набувають дедалі більших масштабів й істотно позначаються на морально-психологічній атмосфері в суспільстві, негативно впливають на економіку, політику й правопорядок. Роста й пов'язана з наркотиками злочинність, а контрабанда наркотичних засобів набула сьогодні організованого, витонченого і професійного характеру, ставши фактично галуззю наркобізнесу. Ефективна діяльність правоохоронних органів у протидії контрабанді наркотичних засобів залежить від налагодження ефективної взаємодії. Однак зі змінами у політичній і економічній ситуації в Україні зазначена взаємодія зазнала змін і потребує суттєвого удосконалення.

Аналіз дослідження проблеми. Проблеми взаємодії правоохоронних органів у протидії злочинності розглядали М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. В. Василевич, В. В. Голіна, Н. О. Гуторова, І. М. Даньшин, О. М. Джужа, В. М. Дрьомін, А. П. Закалюк, В. С. Зеленецький, О. Г. Кальман, В. П. Корж, М. Й. Коржанський, Я. М. Кураш, О. М. Костенко, О. М. Литвак, М. І. Мельник, В. О. Навроцький, В. М. Попович, В. В. Сташис, Є. Л. Стрельцов, В. Я. Тацій, В. О. Туляков, В. І. Шакур та ін.

Метою статті є дослідження поняття та змісту взаємодії підрозділів правоохоронних органів України у протидії контрабанді наркотичних засобів та визначення шляхів покращення такої співпраці.

Викладення основного матеріалу. У нормативно-правових актах України немає повного і однозначного переліку правоохоронних органів. Згідно з Законом України “Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів” від 23 грудня 1993 року № 3781-XII правоохоронні органи – це органи прокуратури, внутрішніх справ, служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, митні органи, органи охорони державного кордону, органи державної податкової служби, органи і установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державної контрольно-ревізійної служби, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції.

Відповідно до ст. 1 Закону України “Про основи національної безпеки України” від 19 червня 2003 року № 964-IV правоохоронні органи – це органи державної влади, на які Конституцією і Законами України покладено здійснення правоохоронних функцій.

Згідно з Законом України (ст. 1) “Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави” від 19 червня 2003 року № 975-IV правоохоронні органи – державні органи, які відповідно до законодавства здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції.

Міжнародна поліцейська енциклопедія до правоохоронних органів зараховує також інші органи державно-виконавчої влади, на які законом покладено здійснення однієї чи декількох із таких правоохоронних функцій: охорона державної безпеки, громадського порядку, майна фізичних та юридичних осіб; контроль за станом дотримання нормативних актів в окремих сферах суспільного життя; викриття фактів скоєння злочинів і адміністративних правопорушень та інформування про них державних органів; уповноважені порушувати кримінальні провадження, вести досудове розслідування щодо злочинів, а також виносити рішення про застосування заходів адміністративного стягнення; припинення злочинів та адміністративних правопорушень, затримання наявності підстав осіб, що їх учинили тощо [1, с. 828].

У вітчизняних науковців немає спільної думки щодо визначення поняття “правоохоронні органи”, тому й перелік їх теж не визначений.

Так, С. Лихова визначає правоохоронні органи як систему органів, які уповноважені державою здійснювати нагляд і контроль за точним і неухильним додержанням законів усіма громадянами, посадовими особами, підприємствами, установами та організаціями, забезпечувати правопорядок, застосовувати заходи державного примусу до його порушників [2, с. 75].

Схожої думки дотримується й В. Осадчий, який зауважує, що, виходячи зі змісту терміна “охороняти” – оберігати від небезпеки кого-небудь, що-небудь; забезпечувати, гарантувати недоторканість кого-небудь, чого-небудь, правоохоронна функція як гарантування функціонування суспільних відносин, урегульованих правом, притаманна не лише державним органам, а й громадським організаціям. У зв’язку з цим правоохоронними органами слід визнавати ті державні органи та організації, діяльність яких спрямована на охорону суспільних відносин, урегульованих правом [3, с. 73].

О. М. Бандурка, О. К. Бессмертний під правоохоронними органами розуміють установи та організації, що функціонують у суспільстві і державі, основним завданням яких є забезпечення законності, боротьба зі злочинністю та іншими правопорушеннями [4, с. 8].

На думку М. Косюти, до правоохоронних органів слід зарахувати ті, які реалізують правоохоронну функцію держави, вживаючи при цьому заходів щодо виявлення, запобігання, усунення злочинів та інших правопорушень, застосовуючи, в разі потреби, державний примус як притягнення до юридичної відповідальності винних у правопорушеннях [5, с. 8].

На нашу думку, це визначення є більш конкретним.

Заслуговує на увагу визначення О. Тюріної, яка зазначає, що правоохоронні органи створює держава для виконання функцій, що є конкретними напрямками такої діяльності, а саме: конституційний контроль, правосуддя, прокурорський нагляд, виявлення та розслідування правопорушень (зокрема й оперативно-розшукова діяльність), юридична допомога та захист у кримінальних справах [6, с. 79]. Отже, як бачимо, як у чинному законодавстві, так і серед науковців немає однозначного визначення поняття “правоохоронні органи”.

Згідно зі ст. 216 Кримінального процесуального Кодексу України визначено, що досудове розслідування злочину, передбаченого ст.305 КК України “Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів”, здійснюють слідчі Служби безпеки України. Запорукою підвищення ефективності цієї діяльності є взаємодія слідчих органів з іншими підрозділами правоохоронних органів.

Така взаємодія, як правило, відбувається між підрозділами СБУ та МВС, ДПСУ, ДФСУ, Інтерполом та іншими правоохоронними організаціями, зважаючи на те, що саме діяльність цих організацій пов’язана із припиненням злочинної діяльності у сфері нелегального ввезення, вивезення наркотичних засобів через державний кордон України.

Згідно зі Сучасним тлумачним словником української мови поняття “взаємодія” – це взаємозв’язок між предметами у дії, їх взаємовплив; чиясь погоджена дія, взаємодопомога [7, с. 99].

Процеси взаємодії можна розглядати у філософському та адміністративному аспектах. Як філософська категорія, поняття “взаємодія” відображає процеси впливу об’єктів один на одного, їх взаємну зумовленість та породження одним об’єктом іншого [8, с. 216]. Філософське трактування взаємодії, насамперед, орієнтує на те, що відповідні процеси взаємодії визначають структурну організацію системи й порядок її об’єднання поряд з іншими об’єктами в систему більшого розміру [9, с. 15]. Взаємодію можна розглядати як форму зв’язку елементів системи, за допомогою якої вони, взаємно доповнюючи один одного, створюють умови для успішного функціонування системи загалом. При цьому взаємодія виявляється не тільки у внутрішньоорганізаційній діяльності системи, але й у зовнішніх її функціях [10, с. 500].

Як зауважує О. Ф. Долженков, у науковій літературі виокремлюють три моделі такої діяльності:

- 1) кожний елемент як складова системи здійснює свою роботу незалежно від іншого (спільно-індивідуальна діяльність);
- 2) загальне завдання виконується послідовно кожним елементом, частиною системи (спільно-послідовна діяльність);
- 3) завдання виконує безпосередньо кожний елемент, частина системи (спільно-взаємодіюча діяльність) [11, с. 231].

Заслугує на увагу думка В. М. Плішкіна, який виділяє такі ознаки взаємодії, що використовуються в теорії та практиці управління:

- а) взаємодія – це діяльність;
- б) наявність декількох (не менше двох) суб’єктів взаємодії;
- в) погодженість заходів за метою, місцем, часом, методами;
- г) спрямованість функціонування взаємодіючих суб’єктів;
- д) наявність нормативної (правової) бази взаємодії;
- е) стан, який обіймають суб’єкти взаємодії в ієрархії системи;
- є) зміст завдань, які виконують суб’єкти взаємодії;
- ж) спільна діяльність [10, с. 500].

Під взаємодією підрозділів СБУ з правоохоронними органами у сфері протидії контрабанді наркотичних засобів слід розуміти спільну, основу на чіткому дотриманні правових норм, діяльність СБУ та інших правоохоронних органів, яка проводиться у конкретних формах, за допомогою спеціально визначених методів, узгоджених за місцем і часом, з метою протидії контрабанді наркотичних засобів.

СБУ та інші правоохоронні органи, які взаємодіють у сфері протидії контрабанді наркотичних засобів, мають спільні завдання з попередження, виявлення злочинних посягань, захисту інтересів держави, серед яких є: забезпечення контролю за дотриманням законності переміщення наркотичних засобів через митний кордон держави, притягнення до відповідальності осіб, які вчинили контрабанду наркотичних засобів; розшук осіб, які вчинили злочини в цій галузі та переховуються від слідства і суду; профілактика злочинів у сфері контрабанди наркотиків тощо.

Формами взаємодії у боротьбі з контрабандою наркотичних засобів є організаційні та правові. Процесуальні форми взаємодії більш сталі та формально визначені, організаційно-динамічніші, не завжди нормативно закріплені та врегульовані. Форма взаємодії має два прояви: внутрішній та зовнішній. Вибір форми взаємодії правоохоронних органів також залежить від об’єкта злочинних посягань. Взаємодію в галузі боротьби з контрабандою наркотичних засобів доцільно класифікувати за такими напрямками: стратегічна, тактична та оперативна взаємодія.

Принципи взаємодії спецпідрозділів СБУ та інших правоохоронних органів у сфері протидії контрабанді – це керівні ідеї, основні положення, вироблені практикою, виражені в нормах законодавчих актів, що регулюють суспільні відносини в галузі взаємодії СБУ з іншими правоохоронними органами. Вони відображають політичні, економічні й соціальні закономірності розвитку сучасного суспільства, а також моральні й правові уявлення щодо сутності, мети, завдань і механізму взаємодії СБУ з іншими правоохоронними органами у зазначеній галузі.

Критерії взаємодії: регулярність (систематична та епізодична); підстава для взаємодії (ініціатива, нормативна); спосіб реалізації спільної мети; напрям діяльності; характер взаємодії (інформаційна, консультаційна, функціональна, організаційна); рівень взаємодії.

Основними методами взаємодії є прогнозування, метод взаємного обміну інформацією, планування спільних заходів. Інші ж методи (робочі зустрічі, обмін передовим досвідом з метою його поширення, спільні заняття з питань взаємодії) застосовують залежно від конкретних обставин і за ініціативою якогось одного органу.

Взаємодія може здійснюватись на двох рівнях: спільної організації (планування) співпраці керівниками взаємодіючих сторін і безпосередньої реалізації (на рівні виконавців).

В умовах політичної та економічної нестабільності загострюється соціальна ситуація в державі та зростають масштаби організованої злочинності, зокрема, й контрабанди наркотичних засобів.

Організована злочинність добре законспірована та в силу латентності більшості вчинених контрабанди наркотичних засобів не помітна і потребує від правоохоронних органів іншої стратегії та засобів, ніж ті, що можуть використовуватись для розслідування “звичайних” злочинів. Тобто, те, що є природним і важливим при кваліфікації та розслідуванні окремого злочину, є неприйнятним у боротьбі з організованими злочинними угрупованнями.

Глобальне поширення мережі Інтернет та інших технологічних досягнень зробили державні кордони менш актуальними. Це призвело до того, що з метою незаконного розповсюдження наркотичних засобів злочинні організації використовують усі доступні види транспорту, зокрема розвинуту інфраструктуру портів для ввезення заборонених товарів та їх подальшого транзиту до споживачів. Також наркотичні засоби розповсюджують контрабандним шляхом за допомогою контейнеровозів і вантажних автомобілів, менші за вагою, але “цінніші товари” переміщують за допомогою приватних човнів або літаків. Із розвитком транспортної інфраструктури в транзитних країнах збільшуються обсяги незаконного переміщення наркотичних засобів і швидкість їх доставки.

Злочинний дохід, отриманий злочинними організаціями від учинення окремих злочинів за допомогою мережі Інтернет, згодом може використовуватися для фінансування злочинних операцій, тероризму або насильницького екстремізму, сепаратизму. Завдяки мережі Інтернет відкриваються нові “бізнес-можливості” для отримання систематичних злочинних доходів за умови незначного ризику.

Крім того, використати можливості мережі Інтернет для виявлення та притягнення винних осіб до кримінальної відповідальності призначені оперативні підрозділи СБУ та МВС у сфері фінансової розвідки, які виявляють сайти, за допомогою яких здійснюється незаконний обіг електронних грошей. Завдяки мережі Інтернет організовані злочинні організації можуть отримувати значно більші злочинні доходи.

Беручи до уваги, що в Донецькій та Луганській області постійно відбувається безконтрольний перетин державного кордону, у цих регіонах продовжують діяти організовані групи та злочинні організації, які займаються незаконним розповсюдженням зброї, наркотичних засобів та їх прекурсорів, умисним знищенням або пошкодженням майна, крадіжками, грабежами, розбоями, умисними вбивствами, нанесенням тяжких тілесних ушкоджень тощо.

Координує взаємодію правоохоронних органів, які ведуть боротьбу з організованою злочинністю у сфері наркобізнесу, Рада Національної безпеки і оборони України.

Як зазначає Г. Ю. Дагаєва, на державному та регіональному рівнях організація і проведення спільних комплексних заходів із боротьби із організованою злочинністю здійснюється за окремими дорученнями чи розпорядженнями Президента України, інших центральних органів виконавчої влади та має несистемний характер [12, с. 13].

Зрозуміло, що без ефективної нормативно-правової та матеріально-технічної бази у сфері співробітництва правоохоронних органів України неможливо ефективно протидіяти проявам організованої злочинності у сфері наркобізнесу. Адже відсутність ефективних, скоординованих дій правоохоронних органів різних відомств дозволяє учасникам транснаціональної злочинної організації уникати кримінальної відповідальності за вчинення окремих злочинів з використанням мережі Інтернет і постійно отримувати злочинні доходи.

З метою удосконалення взаємодії у вирішенні питань боротьби із злочинністю назріло питання прийняття Закону України “Про організацію взаємодії правоохоронних органів у протидії злочинності”. В ньому необхідно передбачити таке:

- основні принципи та форми взаємодії правоохоронних органів у протидії злочинності;
- завдання взаємодії правоохоронних органів у протидії злочинності;
- створення міжвідомчого органу із взаємодії правоохоронних органів у протидії злочинності;
- право і обов’язки взаємодіючих правоохоронних органів у протидії злочинності;
- порядок розділення результатів взаємодії правоохоронних органів у протидії злочинності;
- створення Єдиної інформаційно-пошукової системи з питань взаємодії правоохоронних органів у протидії злочинності;
- відповідальність посадових осіб за неналежне виконання форм взаємодії.

Основними принципами взаємодії у боротьбі зі злочинністю згідно із проектом закону має бути: суворе дотримання законності; оперативність розгляду і прийняття рішень з питань, що потребують спільного вирішення та забезпечення їх виконання у межах визначеної компетенції; комплексне використання у разі необхідності сил і засобів, що є в розпорядженні взаємодіючих сторін.

Важливим моментом взаємодії підрозділів СБУ, МВС, ДФСУ та ДПСУ є їх однаковий стан як окремих правоохоронних органів, та спільна мета – боротьба зі злочинністю у сфері протиправних посягань на історичні й культурні цінності, а також право застосування легального примусу щодо правопорушників незаконного обігу наркотичних засобів.

Зазначена взаємодія має здійснюватися:

- а) на державному рівні – між центральними апаратами СБУ, МВС, ДМСУ, ДПСУ;
- б) на обласному рівні – між головними управліннями, управліннями СБУ, Головним управлінням МВС областях і містах; митними органами; управліннями ДФСУ чи окремими прикордонними загонами;
- в) на міському та районному рівні – між міськрайлінівділами (управліннями) головних управлінь, міськими, районними та міжрайонними відділами СБУ, МВС, митницями чи митними постами, підрозділами ДФСУ.

Ефективними формами взаємодії правоохоронних органів у сфері боротьби з контрабандою наркотичних засобів є:

- проведення спільних засідань колегій міністерств та відомств, оперативних нарад керівників їх структурних підрозділів з метою розгляду проблем боротьби із контрабандою наркотичних засобів, прийняття конкретних рішень щодо реалізації державних програм боротьби зі злочинністю, виконання нових законів та правових актів України з питань боротьби з контрабандою наркотичних засобів;
- проведення спільних операцій за єдиним планом та задумом із комплексним використанням сил і засобів з розшуку та затримання злочинних груп або окремих злочинців, які вчиняють контрабанду наркотичних засобів;
- створення та робота міжвідомчих слідчо-оперативних груп з розслідування цих злочинів;
- створення робочих груп за ініціативою правоохоронних органів для підготовки нових законопроектів, пропозицій про зміни і доповнення законодавства у сфері боротьби з контрабандою наркотичних засобів;
- взаємне оперативне інформування правоохоронними органами один одного про відомі їм факти підготовки чи вчинення цих злочинів та їхнє розслідування;
- взаємний обмін інформацією, що міститься в централізованих, обласних та інших банках даних оперативно-розшукового, оперативно-довідкового призначення, а також створення спільних банків даних про осіб, які займаються чи можуть бути причетні до незаконного обігу наркотичних засобів.

Висновки. Результати різноманітних досліджень засвідчують, що в основу співробітництва правоохоронних органів України у протидії контрабанді наркотичних засобів покладено напрацьовану та зумовлену певними традиціями (стереотипами, досвідом тощо) практику. При цьому взаємодія здійснюється у поєднанні багатогранної та двосторонньої засад діяльності вказаних суб’єктів, які доповнюють одна одну.

Враховуючи нестабільну політичну та економічну ситуацію в Україні, а також прояви організованої злочинності у сфері контрабанди наркотичних засобів, є необхідність подальшого укріплення нормативно-правової та матеріально-технічної бази щодо організації взаємодії правоохоронних органів України у протидії злочинності.

1. Міжнародна поліцейська енциклопедія: у 10 т. / Відп. ред. Ю. І. Римаренко, Я. Ю. Кондратьєв, В. Я. Тацій, Ю. С. Шемшученко. – К.: Концерн “Видавничий дім” “Ін Юре”, 2003. – 1231 с. 2. Лихова С. Про визначення поняття “правоохоронні органи” / С. Лихова // Рад. право. – 1984. – № 11. – С. 74–76. 3. Осадчий В. Правоохоронні органи як суб’єкти кримінально-правового захисту / В. Осадчий // Право України. – 1997. – № 11. – С. 71–75. 4. Судебные и правоохранительные органы Украины: учебник / А. М. Бандурка, А. К. Бессмертный и др. – Харьков: Основа, 1999. – 346 с. 5. Косюта М. Взаємодія правоохоронних органів у боротьбі зі злочинністю / М. Косюта // Вісник прокуратури. – 2001. – № 6 (12). – С. 7–15. 6. Тюріна О. Правоохоронні органи: питання теоретичного осмислення та нормативного визначення / О. Тюріна // Право України. – 2001. – № 5. – С. 79–80. 7. Словник української мови / Кер. В. В. Німчук та ін. / Відп. ред. В. В. Жайворонок. – К.: ВЦ “Просвіта”, 2012. – 1320 с. 8. Советский энциклопедический словарь / гл. ред. А. М. Прохоров. – 3-е изд. – М.: Советская энциклопедия, 1985. – 1600 с. 9. Корнева Т. В. Взаємодія митних органів України з правоохоронними та деякими контролюючими органами / Т. В. Корнева // Митна справа. – № 3 (33). – 2004. – С. 15–19. 10. Плішкін В. М. Теорія управління органами внутрішніх справ: підручник / В. М. Плішкін; за заг. ред. к.ю.н. Ю. Ф. Кравченка. – К.: НАВСУ, 1999. – 702 с. 11. Долженков О. Ф. Взаємодія як чинник оптимізації правоохоронної діяльності / О.Ф. Долженков // Вісник Луганської академії внутрішніх справ МВС імені 10-річчя незалежності України. – 2002. – № 4. – С. 229–236. 12. Дагаєва Г. Ю. Взаємодія правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинністю / Г. Ю. Дагаєва // Вісник НУВС. – X., 2003. – Вип. 22. – С. 12–15.

REFERENCES

1. *Mizhnarodna politseyska entsiklopediya. U 10 t. Vidp. red. Yu. I. Rimarenko, Ya. Yu. Kontratev. V. Ya. Tatsiy, Yu. S. Shemshuchenko.* [International Police Encyclopedia]. Kyiv. Kontsern Vidavnichiy dim In Yure Publ. 2003. 1231 p. 2. Likhova S. **Pro viznachennya ponyattya pravookhoronni organi.** [On the definition of law enforcement bodies]. Rad. Pravo Publ. 1984. Vol. 11. pp. 74–76. 3. Osadchiy V. **Pravookhoronni organi yak subekti kriminalno-pravovogo zakhistu** [Law enforcement bodies as subjects of criminal law protection]. Pravo Ukraini Publ. 1997. Vol. 11. pp. 71–75. 4. **Sudebnye i pravookhranitelnye organy Ukrainy. Uchebnik.** A. M. Bandurka, A. K. Bessmertnyy i dr. [Judicial and law enforcement bodies of Ukraine]. Kharkiv. Osнова Publ. 1999. 346 p. 5. Kosyuta M. **Vzaemodiya pravookhoronnikh organiv u borotbi zi zlochinnistyu.** [Interaction of law enforcement agencies in the fight against crime]. Visnik prokuraturi Publ. 2001. Vol. 6 (12). pp. 7–15. 6. Tyurina O. **Pravookhoronni organi. Pitannya teoretichnogo osmislennya ta normativnogo viznachennya** [Law-enforcement bodies: the question of theoretical comprehension and normative definition]. Pravo Ukraini Publ. 2001. Vol. 5. pp. 79–80. 7. **Slovník ukraínskoi movi.** Ker. V. V. Nimchuk ta in. Vid. red. V. V. Zhayvoronok. [Dictionary of the Ukrainian language]. Kyiv. VTs Prosvita Publ. 2012. 1320 p. 8. **Sovetskiy entsiklopedicheskiy slovar.** Gl. red. A. M. Prokhorov. 3-e izd. [Soviet Encyclopedic Dictionary]. Moskva. Sovetskaya entsiklopediya Publ. 1985. 1600 p. 9. Korneva T. V. **Vzaemodiya mitnikh organiv Ukraini z pravookhoronnimi ta deyakimi kontrolyuyuchimi organami** [Interaction of customs authorities of Ukraine with law enforcement and some controlling bodies]. Mitna sprava Publ. Vol. 3 (33). 2004. pp. 15–19. 10. Plishkin V. M. **Teoriya upravlinnya organami vnutrishnikh sprav. Pidruchnik.** Za zag. red. k.yu.n. Yu. F. Kravchenka. [The theory of management of internal affairs]. Kyiv. NAVSU Publ. 1999. 702 p. 11. Dolzhenkov O. F. **Vzaemodiya yak chinnik optimizatsii pravookhoronnoi diyalnosti.** [Interaction as a factor in optimizing law enforcement activities]. Visnik Luganskoï akademii vnutrishnikh sprav MVS imeni 10-richchya nezalezhnosti Ukraini Publ. 2002. Vol. 4. pp. 229–236. 12. Dagaeva G. Yu. **Vzaemodiya pravookhoronnikh organiv u borotbi z organizovanoyu zlochinnistyu** [Interaction of law enforcement bodies in the fight against organized crime]. Kharkiv. Visnik NUVS Publ. 2003. Vol. 22. pp. 12–15.

Дата надходження: 25.10.2017 р.